

Dr. Jurij Kunaver

JOŽETU PIRNATU - JOZLU V SPOMINI!

Žankana jama, oktober 1968 (foto: Primož Krivic).

Jože, Joško, Jozl, Psiho, »zamizni jamar«, »jamski satirik«, »puticist trdega kova«, k čemur bi lahko dodali še »veliki mojster in svečenik Survexa in Theriona«! To so pridevki pokojnika, od katerega smo se člani DZRJL množično poslovili 21. junija 2018 na Žalah. Mnogo, mnogo prezgodaj! Sprejel sem težko nalogo, da se poslovim od Joškota, v imenu vseh sedanjih in tudi nekdanjih članic in članov Društva za raziskovanje jam Ljubljana, nekaj časa JKLM. Vseh torej, s katerimi je prišel v stik v njegovi 55 let dolgi jamarski karieri. Še zdaleč nisem edini, ki poskuša kompetentno predstaviti njegov lik in življenje. Joškota sem spoznal v njegovih najbolj rosnih jamarskih letih, ko je bil z menoj prvič na Kaninu, star komaj štirinajst let. Od vseh članov DZRJL, ki so v šestdesetih in sedemdesetih letih prišli na Kanin, je bil najmlajši, jaz pa najstarejši. Ni čudno, da se mu je Kanin tako globoko vsedel v srce in dušo za vse življenje, podobno kot meni, a vsakemu od naju na svojski način. Joškotu predvsem kaninsko podzemlje, meni pa tudi kaninsko »nadzemlje«, kot je nekje zapisal. Tudi po tem sva si bila nenavadno blizu, čeprav se o kaninskih »starih časih« nisva nikoli kaj prida pogovarjala, bolj o novih. Ponovno je začel obiskovati Kanin leta 1997, leta 1998 pa je celo našel vhod v Renejevo brezno.

Nekaj življenjepisnih podatkov. Jože Pirnat - Jozl je bil rojen 20. oktobra 1950 v Ljubljani. Po kratki, a težki bolezni je umrl 17. junija 2018, v starosti oseminšestdeset let. Leta 1975 je diplomiral na oddelku za psihologijo Filozofske fakultete univerze v Ljubljani. Po desetih letih dela v Centru

za rehabilitacijo sluha in govora je bil od 1986 do upokojitve leta 2017 šolski psiholog na Osnovni šoli Franceta Bevka v Ljubljani. Specializiral se je za delo z učno problematičnimi učenci in je iz tega področja objavil nekaj prispevkov.

Jamarsko se je kalil pri raziskavah Najdene jame. Pri raziskovanju »nižinskih« jam je bil v drugi polovici šestdesetih in v začetku sedemdesetih eden najbolj aktivnih članov društva. Sodeloval je pri zahtevnejših odpravah v globoka brezna kot so Jazben na Banjški planoti, Gotovž nad Klano, Žankana jama v Istri, Pološka jama nad Tolminom, Ljubljanska jama v Koglu in Brezno pri gamsovi glavici na Pršivcu nad Bohinjem. Od 1964 do 1974 je v slovenski kataster jam prispeval zapisnike 24 novih jam, od tega 19 s Kaninskega pogorja. Leta 1972 je skupaj s sodelavci napisal priročnik Jamarska tehnika. Od leta 1972 do 1975 je bil Joško vodja Jamarske reševalne službe pri Jamarski zvezi Slovenije.

Z Joškotom sva junija 2011 kar nekaj dni skupaj preživela pri nas na Plužnah, pri Mojenku, kjer so tekle zadnje priprave za izdajo Kaninskega vodnika. Takrat sva se oba močno trudila, da bi bili besedilo in ilustracije za kaninski vodnik pravočasno pripravljene za tisk. V njem je objavil samostojen prispevek (Kaninske jame v tekmi za prvenstvo, 67–78, 2011). Še pred tem je s poročilom o kaninskih jamah sodeloval tudi pri Soških razgovorih (Kaninsko jamarstvo, 77–98, 2002). Ob vsakokratni objavi njegovih računalniških grafov sem bil navdušen, vesel in ponosen hkrati, da imamo med seboj takega strokovnjaka. V COBISSU je zastopan s štirimi bibliografskimi enotami, v Glasu podzemlja pa je objavil devet prispevkov (po Wikipediji).

Šele ko se nekdo poslavlja od tega sveta, se mu skušamo, kot je pogosto, včasih tudi prvič in zadnjič čim bolj približati, ga dojeti, spoznati kolikor mogoče v celoti in pri tem odkrijemo presenetljive stvari. Pri Joškotu se je zgodilo še več. Iz spomina posameznikov, iz računalniških zapisov in iz literature se vsipa množica informacij in gradiva o njegovem obsežnem delu za slovensko jamarstvo in speleološko informatiko. Nekaj izposojenih izjav, ki so jih v dneh pred pogrebom na društveni listi zapisali njegovi jamarski prijatelji in tovariši, pove o Jozlu mnogo.

Matjaž Pogačnik: »Član z veliko začetnico. V času, ko je Nasa objavila prve 3D posnetke iz Marsa, nam je Jozl na ferajnu razlagal o vrml jeziku in kmalu postavil 3D model Kanina. Tako smo se lahko mnogo let pred pojavom Google Earth-a virtualno sprehajali po Kaninu. Sčasoma je s »peš klikanjem po načrtih« dodal prve 3D poligone jam in s tem je model postal uporabno orodje. Mi pa smo se navadili, da mu je podatke smiselno dostavljati v elektronski obliki. S satiro (v obliki Krovskih novic, sedem številok od maja do julija 2002) je dokazal, da je možno umiriti tudi najhujše primere »kronične nezrelosti« nekaterih posameznikov iz slovenskih jamarskih vrst. Iz današnje perspektive je težko razumeti takratno stanje duha ter trolanja na neki takratni listi.«

Špela Borko je napisala: »Moja prva misel je bila, priznam, kdo mi bo pa zdaj model Kanina poslal, še preden pridem s hriba? Kar pove vse o njegovi vpetosti v Kaninske raziskave, leta in generacije na stran. Bil je pomemben član ekipe, ki je decembra 2016 popeljala P4 na jurja - njegovo celonočno programiranje nam je večkrat vllilo poguma, da zagrizemo ponovno, vsem preprekam navkljub. Pripravil nas je, da smo odprli QGIS in po vsaki večji akciji sem nestrpnost čakala njegov mail s pripunko »3D«.«

France Šušteršič: »V času 1976–80, ko sem bil vodja na novo postavljene Strokovne komisije JZS, je po aktivnostih in idejah poleg še enega našega člana posebej izstopal Joško Pirnat - Jozl. Tudi z njegovo pomočjo je komisija postavila temelje izobraževalnemu sistemu, ki so se bolj ali manj ohranili do danes. Jozl bi za to zagotovo zaslužil najvišja priznanja.«

Metod Di Batista: »Preko jam se je ukvarjal tudi z alpinizmom in splezal kar nekaj, za takrat zahtevnih smeri, v naših čudovitih gorah - pozimi in poleti. Bil je natančen pri proučevanju opisov plezalnih smeri in s tem dober in koristen soplezalec. Izkušnje iz alpinizma je koristno uporabljal pri zahtevnih plezalskih raziskovanjih v jamah. V veteranskih časih je uspešno organiziral druženje veteranov (PST - Pot spominov in tovarištva) in ostalih ob obiskih velikih jam kot so Labodnica, Planinska jama in Mala Boka. Imel je velik smisel za humor in nas je pogosto zabaval« (V Velikem manipulatorju, humorističnem članku v Glasu podzemlja 2002, je pisca tega nekrologa imenoval Julij Kunst Auer, kar sem odkril šele sedaj). »Z navdušenjem je spremljal sedanjo generacijo in sproti risal načrte novih velikih odkritij.«

V lovski koči na Goričici, Kanin, 26. avgust 1964. Od leve: Joško Pirnat, Janez Ileršič, Jurij Kunaver, Anton Kranjc, Igor Košir, Primož Krivic, Anton Suwa (foto: Tomaž Planina).

Pri planinskem domu Petra Skalarja na Kaninu, avgust 1965. Od leve: Primož Krivic, Janez Velikanje, Metod Di Batista, Renato Verbovšek (foto: Janez Modrijan).

Marjan Juvan, Janez Ileršič, Jože Pirnat, Anton Suwa in Janez Velikanje, Kanin, pri breznu I 22 (foto: Primož Krivic).

*Joško Pirnat in Marko Jurečič, Kanin, 25. 6. 1973
(foto: Anton Kranjc).*

Erič Miran - Pac: »Žalosten sem, ker ne bo več mogoče prebirati njegovih subtilnih komentarjev, ki so vedno zadeli bistvo in razgalili neumnosti.«

Kristofer Pečar-Bajsi: »Umrli je Član z veliko začetnico, veteran, idejni oče in Veliki koordinator modernega kaninovanja, Joško Pirnat - Jozl.«

Anton Simonič - Mič: »Dvakrat žalosten. Jozla nisem poznal samo po jamarski liniji, ampak tudi kot nekdanjega člana kolektiva Centra za razvoj univerze v 70-tih letih. Računalniki so takrat delali še na kartice, Jozl je bil pa že takrat čisto »noter«. Mislim da je bila ta služba kar pomembna za Jozlovo kasnejše računalniško udejstvovanje, saj je bilo to pionirsko obdobje in on je vse od takrat sledil razvoju in bil na tekočem z novostmi.«

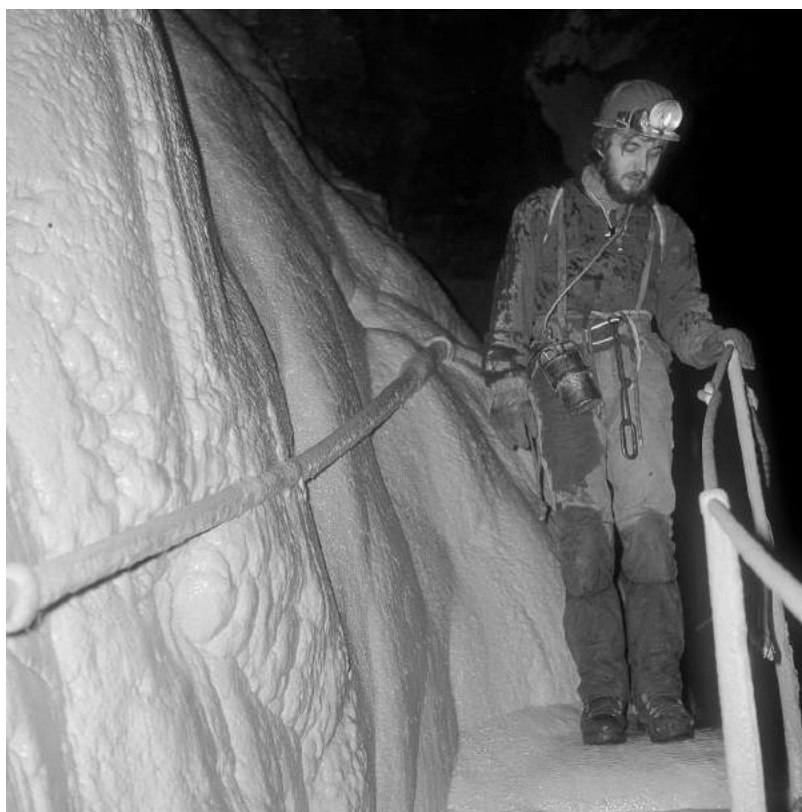
Gregor Pintar: »Idejni oče speleo.net-a, veliki koordinator K.O.R.K.-a in nepozabni urednik Krovskih novic. Skratka, društvo je porinil v informacijsko dobo.«

Janez Modrijan - Modrc: »Spominjal se ga bom do konca svojih razmišljanj o jamariji. Bil je zanimiv sogovornik in neutrujen praskač po računalniku v drugi polovici svojega življenja, pa čeprav ne vedno razumljen z naše strani.«

Jure Košutnik – predsednik: »Jozlova smrt je velika izguba za ferajn, še posebej za vse raziskovalce Kanina. Naj mu Survev in Therion dobro delata na nebeškem kompjuterju.«

V jami Pekel, 11. 1. 1975 (foto: Tomaž Planina).

Joško v Škocjanskih jamah, 22. 2. 1975 (foto Tomaž Planina).

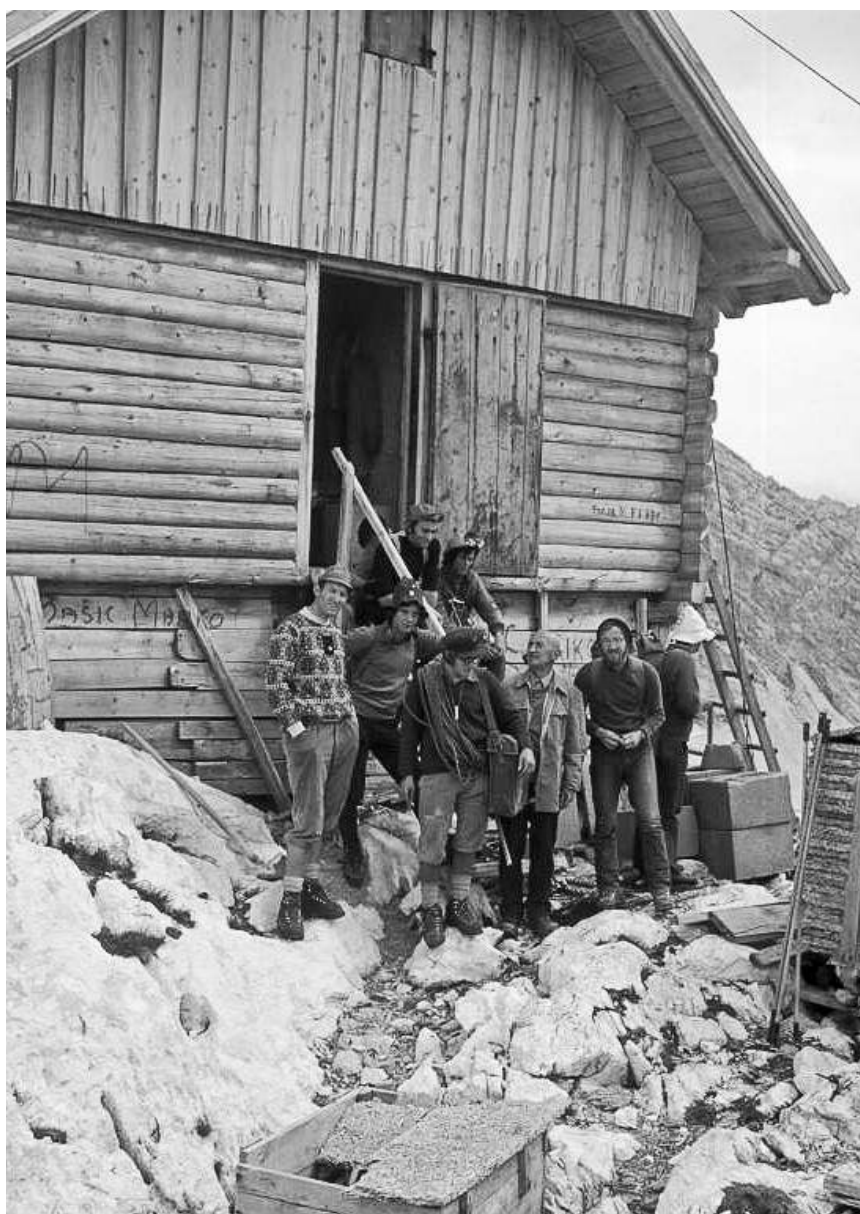
Joško je sam napisal na svoji spletni strani, da je imel strastno rad merjenje in risanje načrtov, kar je s pomočjo računalniške tehnike neprestano izboljševal, tudi grafične načine prikazovanja kaninskega podzemlja in nadzemlja. Na zgledno urejeni spletni strani kanin.speleo.net je zapisal: »Na tem spletnem mestu želimo na pregleden način predstaviti dosežke jamarskega raziskovanja Kanina. Podatke o jamah smo zbrali na interaktivni karti, izdelali smo tudi 3D modele jamskih rovov v gori in objavili načrte nekaterih velikih jam, avtor spletne strani pa v svojem kotičku objavlja zapise o računalniškem jamomerstvu in njegovi spletni uporabnosti... O raziskovanju jam na Kaninu smo začeli na svetovnem spletu pisati že leta 2000... Prvo internetno karto Kanina smo izdelali leta

2010... Naš cilj je, da bi na tem spletnem mestu zbrali in povezali kar največ podatkov o kaninskih jamah, na kartah, z načrti, modeli in meritvami. Podatki naj bi bilo čim bolj aktualni, iz njih naj bi bila razvidna tudi zgodovina kaninskih raziskav. Posodabljanje podatkov je seveda odvisno od sprotne dela avtorja strani, dostopnosti podatkov (npr. načrtov, poročil ipd.) in sodelovanja oz. dela kaninskih raziskovalcev.«

Z vsem zgornjim, s to bogato dediščino si je Joško - Jozi sam postavil najlepši spomenik. Skušali jo bomo ohraniti za prihajajoče rodove jamarjev. Hvaležni smo mu za dolgoletno prijateljstvo in za vsa prizadevanja, da je kaninska speleologija postala prepoznavna širše in to na naj sodobnejši način.

Bibliografija Jožeta Pirnata (po COBISS-u):

- Pirnat, J. (avtor, ilustrator), Planina, T., Krivic, P., 1972. Jamarska tehnika. Ljubljana: Jamarska zveza Slovenije, 81 str., ilustr.
- Pirnat, J., Bregar-Golobič, K., 1996. Pravica do zasebnosti, varstvo osebnih podatkov in šolsko svetovalno delo. V: Rupar, B. (ur.), Počervina, L. (ur.). Profesionalizacija šolskega svetovalnega dela : posvet : Portorož, 24.–26.4.1996. Ljubljana: Zveza društev pedagoških delavcev, Sekcija šolskih svetovalnih delavcev. str. 128.
- Pirnat, J., 2002. Jamarstvo na Kaninu. V: Kunaver, Jurij (ur.). Soški razgovori 1 : zbornik za domoznanstvo Zgodovinske sekcije KD Golobar = proceedings for the regional studies of the History Section of the Cultural Association Golobar. Bovec: Zgodovinska sekcija Kulturnega društva Golobar. str. 77–98, ilustr.
- Pirnat, J., 2011. Kaninske jame, v tekmi za prvenstvo. V: Kunaver, J. (ur.). Kaninsko pogorje in učna pot na Prestreljeniških podih : naravoslovni, zgodovinski in turistični vodnik. 1. izd. Bovec: Turistično društvo. 167 str., ilustr.

Pred kladaro na Malem Skednju, Kanin, avgust 1975. Od leve: Jurij Kunaver, Klemen Primož, Marko Jurečič, Egon Pretner, Joško Pirnat, Jože Žumer, zadaj sedita na stopnicah, od leve: Radovan Lipušček, Jurij Jaka Jakofčič (foto: Jurij Kunaver).